

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felölős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **12 korona.** Félévre **6 korona.**
Negyedévre **3 korona.**

REGÉNY.
(3. folytatás.)

Mikor a lelkek szövetkeznek...

Írta: Lauka Gusztáv.

AMINT a kicsiny falu népe által szeretett és tisztelt birtokos elhatározásáról értesítve lett, kivéve az olyan házakat, ahol betegek is voltak, különösen a legények és leányok, örömtelt szívvel várták az éjszakát, amikor a legesekélyebb költség nélkül jól ehetnek, ihatnak és mulathatnak.

A meghívottak közül alig volt egy-két család, amely az uradalom által épített és felszerelt vendéglőben helyét el nem foglalta volna. Néhány perczel kilencz óra után a gróf, lelkész és jegyző is megjelentek, sőt miután a szomszéd falu lelkésze és segédje is meghívást kaptak, csakhamar ők is az említettek körében foglaltak helyet.

Alfonznak, amint a megjelentek között körültekintett, az volt az első nyilatkozata, hogy még álmában

se hitte volna, hogy egy ilyen kicsiny faluban oly sok szép leány és derék legény található.

A TERMÉSZET ÖLÉBEN...

A helybeli lelkész és a jegyző, akik az egész falu népét угyszólván személyesen ismerték, helybenbagyólag csatlakoztak a fiatal gróf azon véleményéhez, hogy bár ő maga is eleget forgott a nép között, olyan szép leányt, mint a kisbiróét, a tizenhét-tizennyolczéves Nády Juliska, sohasem látott életében. Elmondhatjuk azt is, hogy a leány is, mikor a fiatal gróftól közelebről meglekintette, ő is odasugta anyjának, hogy a fiatal grófnál szebb legényt ő se látott. Képzeltük azt az örömet és büszkeségét Juliskának, mikor a gróf a táncvigalmat ő vele nyitotta meg. Nem is tánczolt többé senkivel.

Hogy a jelenvolt többi leányok között sokan irigy-

kedtek a szép Nády Juliskára, azt mondanunk is fölösleges.

Különös, hogy az érzékiségnek áldozni éppen nem látszó gróf, magános óráiban Juliskáról gyakrabban megemlékezett. Ezzel nem azt akarjuk mondani, mintha több nagyur példájára, annak szerelmét ő is megvásárolni akarta volna, de az tagadhatatlanul áll, hogy a kis falucska összes leányai és munkásai között, ő vele leggyakrabban foglalkozott, mert a szénaboglyázásnál és felhordásnál ő is gyakran fizetett munkása volt az uradalmi gazdálkodásnak; ha vele találkozott, mindig kérdezősködött családja és az ő hogylétéről, sőt azt is megemlítette, nincs-e valamire szükségük. Juliska azonban, aki szinte nagy örömet érzett, ha az ifju gróf vele szóba állt, sokkal szerényebb volt, hogysen a gróf kegyét valaha igénybevette volna. Még egyszer az egyházban látta, az egész falucskában általában szeretett leányt imádkozni, amely látomány ismét a legkedvezőbben hatott a fiatal gróf lelkületére, ezután azonban ismét egész félév mult el, anélkül, hogy egymással találkoztak, vagy egymást látták volna.

A tél mulatságaival és szórakozásaival együttesen elmult anélkül, hogy a grófi-családban valami nevezetesebb esemény történt volna.

III.

A husvéti ünnepeket Alfonz sógorával és testvérével együtt atyjának a közelben levő kastélyában töltötte. Három napig tartó ottlétük alatt az öreg úr nem egyszer emlékezett meg Teréztől s miután veje és leánya is tudtak szándékáról, az is szóba jött, hogy ha Alfonz Terézt atyja óhajának megfelelőleg csakugyan nőül veszi, mindannyian minő boldognak fogják érezni magukat.

Alfonz, aki mindezt már régebben tudta, hogy ennek az annyiszor előforduló kivánságnak unalmasságtól meneküljön, odanyilatkozott, hogy csak egy évi halasztást kér, amikor azután atyja kivánságának eleget tesz.

Nyugodtan állithatjuk, hogy az öreg úrnak ezen kivánsága, Alfonznak zárkózott természetéhez mérten legcsekélyebb kedély- vagy hangulatváltozást sem okozott.

Az neki is nem egyszer fordult meg elméjében, hogy régi és mindenkor köztiszteltben és szeretetben élő családjának tartozik azzal, hogy a törzset valahogy úgy ne hagyja kipusztulni, hogy az gyümölcs és virágok nélkül legyen átszolgáltatva a mulandóságnak. Meg kell még azt is említenünk, hogy az öreg gróf gyakrabban vendége volt a Szakaszi bárói kastélynak, mint fia, aki azonban hónaponként legalább egyszer szinte ellátogatott leendő menyasszonyához. Azért mondjuk leendőnek, mert még elhatározó nyilatkozatot eddigelé nem tettek egymásnak. Azt azonban mindkettőjük észrevehette, hogy egyik sem idegenkedik egymástól és szomorúbb esemény volna rájuk nézve, ha szülei vágya, sőt mondhatnók, talán akarata nem teljesülne.

Azt mindannyian tudjuk, hogy a gyakoribb találkozások vagy jobban sülyesztik vagy emelik az érzelmeiket és a közelben mindig nehezebb felelni, mint a távolban.

Tavasz vége felé járt az idő, mikor Alfonz a sándorfalusi postáról egy következő tartalmu s illatos levélkét kapott:

— Grófocskám! Jó atyám kérésemnek és gyakoribb sürgetésemnek helyt adva, úgy intézkedett, hogy a sokszor emlegetett tónak elkészítése és berendezése bevégeztnék tekinthető, szives ígéretéhez mérten, remélhetem, sőt biztosnak hihetem, hogy az én szeretve várt hattyuim se fognak sokáig késni és meglegedetten foglalják el birtokukat, mindennap szivesen várva engem a parton, hogy kedves eledelükkel megvendégelhessem. Igaz.....

Teréz.

Nyugodtan bevallhatjuk, hogy Teréznek egyszerüen kedves sorai Alfonznak is örömet okoztak.

A válasz szinte rövid volt s azt a leányka az esteli postával már megkapta.

— Kedves Teréz! Amint sorait átvettem, másnap reggel már a közeli parkban intézkedtem, hogy négy pár, azaz nyolcz darab hattyu néhány nap alatt birtokomon legyen és én azokat egy nagy ketrecz alatt szekéren elhelyezve és utánam hajtvá, magam szállithassam Sándorfaluba.

Hive

Alfonz.

Most már Terézen volt a sor, hogy a levél sorai kétszeres örömet okozzanak szívének, hisz nemcsak a kedves hattyukat fogja mielőbb láthatni, hanem szeretett Alfonzját is.

Az atya és anya nem kevésbé örültek a levél sorainak, tudva azt, hogy az minő örömteljes napokat és éjszakákat fog előidézni leányuknak, a hosszú napnak nem egyszer unalmas óráiban. A fiatal gróf, amint megigérte, már a legközelebbi vasárnapon hattyuival együtt várva-várt vendége lett a bárói kastélynak.

Elképzelhetjük, minő meleg és szives volt a fogadtatás, melyben az ifju gróf részesült.

A hattyukat ketreczestül együtt a tó partjáiig kellett szállítani, ahol azután Alfonz maga egyenként eresztgette őket azon otthonukba, melyben alkalmasint éppen olyan meglegedetten, mint a grófi parkban folytathatják és háborítatlanul be is végezhetik hosszabb vagy rövidebb ideig tartó életüket.

Minthogy csakhamar úgy mutatták be magukat, mintha a fiatal gróf udvarában nem valami kiválóan lakmározhattak volna, Teréz rövid időre, Alfonz távozása után kötöcskéjében annyi eleséggel tért vissza, hogy a hattyuk, ha nem jobb, de semmiesetre sem nyertek rosszabb gazdát az előbbinél. A tavat azután elégedetten

együtt hagyták el és a két órakor feladott ebéd alatt mondhatnók, többet emlékeztek meg a tőről és hattyukról, mint magukról.

Az alkony egén már a hold halvány fénye is szét-hinté sugarait a család által elfoglalt erkélyen, midőn a fiatal gróf időszerűnek találta, hogy elbucsuzzék és szekeresüstül és ketreczestül együtt hintájában birtokára hajtasson.

Alig hisszük, hogy tévednénk, mikor azt állítjuk, hogyha szép álmái voltak is Alfonznak, azt a Teréz álma illúziókban bizonyosan fölülmulta.

Minthogy a fiú jobban ismerte atyját, hogysem azt nem tudta volna, hogy a hattyuk története is mennyire érdekli, másnap délután áthajtatott az öreg grófhöz és a vacsora alatt részletesen mindent elbeszél, ami nemesak a hattyukra, hanem a leánykára is vonatkozott, amivel még jobban megerősítette az öreg urat hitében, hogy az ő neki utolsó s egyetlen kívánsága volt fiának s a leánynak egybekelése nem fog sokáig várni magára.

Mikor Alfonz közel az éjféli órához birtokára hazakereszt, hű komornyikja nem minden tartózkodás nélkül mondta neki, hogy Nády Juliska sürgős ügyben kereste. A gróf, aki jó szivéről és emberszeretetéről ismeretes volt az egész vidéken, azon feltevésében, hogy a leány, akit már hónapok óta nem látott, csakis sürgős, nem halasztható ügyben járt nála, meghagyta komornikjának, hogy azonnal üljön lóra és a közel faluban látogasson be Nádyékhoz, megtudni, miben lehet segítségükre. Péter, a komornyik, akit mint régi szolgát, a családnak minden ügye-baja éppen, mintha saját magáé lett volna, úgy érdekelte, gazdája parancsának azonnal engedelmességet, és eljárását pontosan elvégezvén, gazdájának, aki már az ágyban feküdt, következőkben adta elő azoknak kérelmét.

A családnak egyetlen fiugyermeke, az első évi hit-tanuló érkezett haza a semináriumból, hogy anyjának testvérét, aki mintegy tizennégy kilométernyire fekvő távolabb lévő faluban betegen feküdt, meglátogassa. Minthogy a fiú is a gyengébb testalkatu ifjak közé tartozott és szüleinek őt még az erősebb szekérrázásoktól óvnia kellett, leányát azért küldte az udvarba, hogy az ifjú gróf legyen szives, a már következő reggel, végrehajtandó útra valami ruganyos ülésű brieskát vagy kocsit kölcsönözni. Még mielőtt a gróf mély álomba merült volna, meghagyta komornikjának, hogy vadász-kocsijába két lovat fogva, kora reggel hajtasson be a Nádyak udvarába és onnan szállítsa őt a kintzött helyre és csak akkor térjen vissza vele együttesen haza, ha az még a következő napon is ott kívánna maradni.

Elképzelhetjük, minő örömet okozott nekik, mikor a gróf fogata az udvarra érkezett és a kocsis hűségesen elmondta mindazt, amit neki gazdája teljesítésül meghagyott. Most már nemesak a fiú, hanem, amit már előbb is bizonyosan elhatároztak, az anya fiával együtt ültek a kocsiba, hogy a beteg testvért, illetőleg nagynénjét meglátogassák.

Alfonz akarva, nem akarva, újból megemlékezett Juliskáról és nem mondhatnók, hogy valami nagy kedvét találta abban, hogy a leány iránt szunnyadozó érzelmeit ismét felébresztették.

Reggeli tíz óra tájban ezen érzelmek még élénkebbek lettek, mikor Juliska maga érkezett az udvarba, hogy a gróf szivességét és kegyességét családjá nevében megköszönje.

Alfonz Juliskát most még szebbnek és kedvesebbtalálta, mint az általa adott táncvigalmak alkalmával. Szinte kellemtelenül érintette, hogy míg Juliska nála volt, Terézt, a hattyukat, az erkélyi búcsút azon rövid időre egészen elfeledte.

A sziv világának titkai közé tartozik, hogy még a legerősebbek is irgadozókká lesznek, amikor talán két szépség között módjukban volna választaniok.

Bekövetkeztetnek tartjuk az időt, hogy Teréz és Juliska testi és lelki tulajdonságaival olvasóközönségünket is megismertessük, hogy azok magukat a fiatal gróf érzelmkörébe belehelyezve, szinte megítélhessék, hogy nem kevés nyugtalanságot okozhatott Alfonznak, akár egyiket, akár a másikat véglegesen elfeledni.

(Folytatása következik.)

Sír mellett.

*Ne sírjatok: ne sírjatok,
Ha ember földbeszáll,
Hisz csöndes böleső minden sír
S barátunk a halál.*

*Ott lenn nincs többé fájdalom
S az égben van remény,
Bármily sötét a síri bolt,
Ragyog az égi fény.*

*Minden koporsó kínosan
A földön üt sebet,
De új életre kél a hant
S virúlva behéged.*

*Így lelkünk is nyugalmat lel,
Ha Istent hinni bír,
Ijesztő csak a név marad,
De nem maga a sír.*

*Csak tiszta legyen szemfedőnk,
Rút gonoszságtól ment,
S mint szülénk hű ölében, úgy
Alszunk a sírban lent.*

*Ne sírjatok, ne sírjatok,
Ha ember földbeszáll,
Hisz csöndes böleső minden sír
S barátunk a halál.*

Gróf Zichy Géza.

HÍRES CSAVARGÓK.

Irta: **JÓKAI MÓR.**

(1. folyt.)

Megint tovább megyünk. A költő nem fecske, hogy mindig a levegőben keresse táplálékát, lám mennyivel jobb dolga a pitypalattynak, ő a buzában lakik, a szent küzdelem a buzgó hazafiak szük markával kifárasztja a muzsákat, új aera kezdődik: „hallják kigyelmetek!” Boldogítsuk a népet! Terjesszük a művelődést! ez a magasztos jelszó. „Az én könyvem csak egy pint bor ára!” „Husz vers egy susztákért!” „Aki vesz, annak lesz.” Aki az én könyvemet megveszi, kap rá egy kalendáriumot, meg egy Krimia mappáját, meg Cannobert arczképét. „Az enyémmek kemény boritékja is van, az is megéri a husz krajczárt.” „Én ingyen adom a könyvet magát, csak az elküldésért kívánok egy huszast!”

—♦— A halál torkában. ♦—

Végre azután jön a kilenczedik időszak, amidőn senkit sem ragadnak meg többé sem szürénél sem attilájánál fogva, hogy pártolja az irodalmat, hanem olvas minden ember azért, mert életszükségévé vált, mint a kalapviselés.

A költő nem szaladgál a közönség után, mert tudja, hogyha valami jót irt, azt zaj nélkül is felkeresik s az embereket éppen úgy nem dicsérik meg azért, hogy buzgó pártolói voltak az irodalomnak, mint nem magasztaltak eddig senkit azért, hogy buzgó pártolója volt a pékeknek és mészárosoknak.

Ez a legutóbbi korszak, mint tudjuk, még nem következett el s amig odáig eljutnánk, sok keserves kantikumot fognak addig még írni mindazon ügyfeleink, akik az irodalmi tolvajnyelvből megtanulták, hogy mit tesz magyarul ez a két szó: „medve” és „rák”. (A könyvárusok egymás között „medvének” hívják az olyan kéziratot, melynek nem akad kiadója, „ráknak” pedig az olyan könyvet, melynek már akadt kiadója, de nincs vevője.)

Azért is hallatlan elismeréssel és tisztelettel viseltetem mindazon elődei iránt, becsületes mesterségemnek, kik az irodalom röggös utját simára taposni előre mentek; őszinte szeretettel gondolok reátok, ti jámbor hegedősök, jokulatorok, krónikairók, Kelemen diákok és korhely poéták s mégis oly sokszor tréfásan emlékezem felőletek, az is csak azért történik, hogy oly igen sokat gondolok reátok. Aztán van is abban a tréfában mindig valami szomorú, amit ért, aki érez; ha pedig az ifjabb kor poétáival évődöm is olykor, azért nem kell nehezeltetni, nekem szabad az, mert magam is régi betüvető mesterember vagyok már, de bántaná csak őket más valaki...

Hanem hova tértem már a felvett tárgytól? A jó Csokonai e szép korszakok melyikébe tartozott, azt nem nehéz kitalálni. Gyönyörű versei között annyi a köszöntő vers, a háládatos példázás és keserves panasz jó és rossz urakra, hogy azok után könnyen kitalálhatja mindenki, miszerint az égiektől származott műzsának sokszor kellett pirulni a kegyes pártfogók előszobáiban.

Megfoghatatlan dolognak tartaték még akkor, hogy valaki úgy végigélhesse az egész életet, hogy sohase legyen semmi más ezime, mint poéta.

Hát még mi?
Csak poéta.
Hát mit csinál az egész nap?
Poétázik.
De miből él?
Poétázásból.

Ilyen ember nem is volt több abban az időben a jó Csokonainál, de híres is volt a bolondságáért. Nem mondom vele, hogy több egykorú költő nem élt akkor hazánkban, hanem annak mind volt valami ezime, hivatala, amiről nevezték, jószága, amiből táplálkozott, csupán ez maga állt elő azzal a bizarr eszmével, hogy ő nem akar egyéb lenni, mint versíró.

Az iskolából kiltolták; azontul járhatott-kelhetett a tágas világban.

Sok bohóság történt vele össze-vissza, szívesen fogadták mindenfelé, de sokáig nem tudott egy helyen maradni, pedig amint mondják, szerelmes is lett volna. Az is csak poétázás volt.

Egyszer az almási szüreten meglátott egy szép komáromi leánykát, akit Lillának hittak, a megszeretés hamar ment nála, a leányka szülei azt mondták a fráternek, hogy nincs ellenük a szeretet, hanem szeressen magának valami életmódot, amit ő szentül meg is fogadott.

Csokonai azzal megint belebódorodott a világba s miként egykor „csapot, papot, mindent elfelejtett”, hasonlóul elfelejté az almási szüretet és Lillát és minden nemű fogadását állandó életmód után. Somogyban élt akkor egy derék birtokos ur, akire méltán elmondhatja az utókor: „és buzgó pártolója volt az irodalomnak.”

Házánál mindig szívesen látott vendég volt tudós, poéta és művész, kiket akkoriban naplopóknak és komédiásoknak volt szokás tisztelni.

Ott élhetett volna Csokonai holtig a legnagyobb kényelemben, ámde a derék maecenás sokkal többre becsülte a költőt, mint hogy elégnék tartotta volna csak annyit tenni érte, hogy napjairól gondoskodják, ő jólétet, önállást akart biztosítani sok ifju tudósnak, mely annak szellemi vágyaihoz méltó legyen.

Nem kevesebbet tett érte, mint hogy egy mezővárosban, hol maiglan is virágzó tanoda áll, alapítványképen egy költészeti tanszéket állított fel, s megválasztá bele Csokonait tanárnak.

Derék maecenás! milyen messzeterjedő figyelemmel volt védenceze iránt! Soha költészet jobb mesterre nem talált, mint Csokonai volt és Vitéz Mihály sem lelkében illembb hivatalra, mint a költészetet beoltogatni az ifju nemzedék fogékony keblébe.

Most már tehát meg is házasodhatott. Volt hivatala, tisztessége, kényelmes laka, rendes fizetése, bora, bűzája, tüzelőfája, iskolabajáró urfiaktól ajándékokat is kaphatott, üres óráiban dohányt ültethetett, fákat oltogathatott, volt hozzá elég szép kertje, abban méhes, tele kasokkal, ott szépen lehetett verseket írni: egyszóval, semmisen állt utjában, hogy ezentul a legboldogabb, a legirigyletebb ember lehessen és késő vénséget érjen unokák nagy öröme.

Félév mulva megszökött a kathedrájától, odahagyta hivatalát, fizetését, deputatumát, a méhest és a fiatal versíró scythákat s megint elment országot, világot látni.

Ő bizony nem vesződik a sok hájfejű ficzkóval, hogy ő azoknak a poézist magyarázza, mikor egynek sem jár ott az esze a csapnivaló gazembereknek!

Régi maecenásához természetesen képpel sem fordult többet, hanem bolygott megint északról, nyugatig, amint egyszer megint véletlenül összetalálkozik ott, ahol nem is sejtette, hajdani pártfogójával.

— No, kópé, most ugyan el nem mégy többet a kezem közül, — mondá neki a derék ur, megfogva a szőkevényt. — Viszlek haza és ott maradsz ezentul nálam mindig.

Csokonai megadta magát. A jó pártfogó meg csak nem is pirongatta, nem fenyegette, hogy visszaviszi megint professzornak, csak nevetett az ő emberi bohóságán. Meglehet, hogy magában pedig siratta.

Utközben lévén találkozásuk, a maecenás bemutatatta Csokonainak utitársát, aki együtt ült vele az asztalnál, egy jókedvű vidám ficzkót, akinek ugyan ki volt a könyöke szakadva s valamennyi lábujja mind mosolygott ki a csizmából, de aki azért olyan derült arcczal ült a pohárnál, mintha senkisésem volna rajtuk kívül a világon: tudniillik, csak ő és a pohár.

Ez volt Lavota.

(Vége következik.)

Szeretnék ajkidról írni...

*Szeretnék ajkidról írni
Oly vígan, oly negédesen,
Amily vidáman tud mosolyogni
Szerelmes ajkad, édesem!
A víg mosoly! hejh, ez hozott
Szívemre súlyos bánatot!*

*Szeretnék szemeidről írni
Oly ragyogóan, oly fényesen,
Amily verőfényt pillantásod
Sugároz rám, szép kedvesem!
E szemsugár! hajh, ez szövé
Gyászjelét szívem fölé!*

*Te víg ajk, én szomorúságom,
Te fényes szem, én éjjelem!
Ti vettétek el, ti adjátok
Víg lantomat vissza nekem.
Ajkad, szemed, ha csókolom;
Ez legszebb csengésű dalom!*

Bartók Lajos.

„A legujabb sorsjáték.“

— Vig karczolat. —

(Pályamunka.)

JELIGE: Teljesedett szép remény,
Legkedvesebb nyeresmény.

Olympusról írom ezeket. Nem a Zeuskok vedlett fészkeiből, honnan egykor a pajkos Psyche lerugdalta az ég csillagait s melynek nyulványain a kegyeletes görögök bús kecskái lelelésznek, hanem hazánk egy kies fekvésű helységéből, melynek hivatalos neve Borvár (olim: Pus).

A zárjelezett, tradíciós elnevezést szántottam én össze Olympussá, nem pusztá hiúságból, hanem méltányosságból, miután átéreztem a városkának e névhez való jussát. Hogy miképen lett

—♦ Hárezmhölgyek. ♦—

Pusból Borvár, azt csak a megyebizottság atyáskodó gondoskodása tudná megmagyarázni, de annyi bizonyos, hogy a „bor“-t a pityókos virilisták áldomáskedve biggyesztette e név élére, míg a „vár“ szó nem épületet, hanem a várni igének jelen idő, jelentő mód, egyes szám, harmadik személyét akarta jelenteni s discrét czélzásul szolgált az olympusi szüzek egy szép erényének, a férj utáni csendes várakozásnak szembeötlőbbé való tételére.

A kedves olvasó bizonyára arra is kíváncsi, miért forgatták az olympusi leányok Ámor toldott-foldott gunyáját, anélkül, hogy alatta egyike-másika megmelegedett volna!? Egyszerűen azért, mert nem létezett kezük ügyében senki, aki hamarjában elvette volna őket.

Mikor Olympusra helyeztettem, az idevaló leányos mamák deputációja fogadott az állomáson. Bizonyosan velük volt a kisaszonnyok arczképes albuma is, de annak megtekintésére már nem jutott idő, mert sötét éjszakába nyult az ismerkedésünk, melynél én két pár glacé-keztűt szorongattam tönkre.

Ahány mama, annyi meghívás s vasárnapi ebéd.

Másnap, midőn először indultam a hivatalba, azon boszankodtam, hogy e század összes vasárnapjai miért nem következnek egymásután a hétköznapok kiszorításával, vagy legalább, miért nincs egy kis természetem a két gyomor dolgában!?

A főnököm kapacitált, hogy Olympuson nem a gyomor a fő, hanem a szív. 40, azaz negyven hozományértékű és rendezetlen valutájú leány hempereg éjszakánként lázas kínban, habfehér nyoszolyáján a férjhezmenés sorvasztó vágyával keblében s az egykori angol király zsánerjében megfogamzott sóhajjal az ajkán:

— Egy (viselt) pártát egy főköttőrt, vagy helyesebben: egy lovat (a leányálmok pegázusát) egy férjért!

— De hiszen ez a sejtelmes vágy költészete és az egészséges szív házasság utáni farkaséhsége, — jegyzém meg én.

— Nem addig van, barátom, — folytatta főnököm. — Itt oly negyven leányról van szó, kik mind arra várnak, hogy ön nélkül veszi őket.

Elhültem.

— Kissé sok, — rebegém, — ilyen kilátástól török dédapám is elszédült volna. — Nem tréfál a főnök úr?

— A legkevésbé sem. — Tekintse magát az ígéretföld Mózesének, a perzsák Cyrusának, Amerika Columbusának, Svájc Tell-jének, a francziák Napoleonjának, a magyarok Kossuthjának, vagy helybeli Messiásnak, vagy akárknek, — de ön az egyetlen házasulandó férfია Olympusnak, kire negyven szempár néz vára-kozásteljesen.

— Elvegyem mind? — kérdém naivul.

— Vagy mind, vagy egyet sem, — mondá a főnököm szárazan.

— Megpróbálom, — viszonzám, — de hogy mit, magam sem tudtam, mert ez a probléma elárnyékolta a repülő gépet s bizonyára megbuktatta volna Napoleont is.

Az utcán csak néhányszor mentem végig a hivatalba.

Mosolygó arcok, biztató tekintetek, gyanus pusidobálásra emlékeztető kézmozdulatok mutatkoztak a muskátlis és fuksziás ablakok háttérében. Szent irgalom, hogy szorítsak én magamból kamatot e pazar befektetéshez?!

Megkerültem az utcát s a kertek alján kezdtem közlekedni a hivattal. Megtudták s ott is ostromba fogtak.

Egy napon illatos levélkét kaptam „Córa“ aláírással.

Lélekemelő tartalma ez volt:

„Imádott lovagom!

Midőn elolvastam az első citáció kezeírását, menten ráismertem, hogy ön a „Fekete lovag“, kivel az apró hirdetések révén megismerkedve, oly érzelmes levélbeli eszmecserét folytattam. Ó, több ennél: a szerelem bimbóját fakasztotta sivar szívem kertjébe, mely azóta kinyílt s egyedül csak önnek illatozik. Ön boldogságot, mennyországot ígért nekem s mint becsületes lovag, tudni fogja kötelességét s nem engedni elepedni forrón szerető

Córáját.“

Átkozott fekete lovagja! Még megexequálják rajtam a tartozását. — Jött aztán egy mama is a lakásomra.

— Jó, hogy itthon találok, Szerencsei úr, — komoly beszédem van önhöz.

— Rendelkezésre állok! — viszonzám szívszorongva.

— A leányom mindent bevallott. — Ön kitanult szivrabló, de azért nem haragszom önre. Mindig élelmes férjet óhajtottam leányomnak. Tehát, miután ön már egyetért vele s megkérte a kezét, férjemmel kinyomattam az eljegyzési értesítőket és csak jöttem kérni, hogy holnap az eljegyzéshez hozzánk fáradni tessék. Leányom eped ön után...

— A Córa? — kérdém ötletszerűen.

— Micsoda Córa? — Linuska, az én egyetlenem, akivel ön a hátam mögött összeesküdött. No, ez még sem volt szép öntől...

Éreztem, hogy védekeznem kell, különben áldozatul esem az olympusi szüzeknek s el kell vennem valamennyit.

— Bocsánat, nagysád, — tévedés van a dologban. — Bármennyire tisztetem s becsülöm úri családját, de én Lina kisasszonnyal nem is beszéltem még soha, sőt nincs is szerencsém őt ismerni.

— Uram, ez szemtelenség! — pattant fel az érdeemes hölgy. — Leányom egy huszártisztól (ki unokabátyja volt), tanulta a szem- és kézbeszédet s igen jól értette az ön vallomásait; azt hiszi, hogy engedjük becsapni, hirbe hozni, meghurczolni a mi gyermekünket! ? Soha! Vagy tagadja, hogy előttünk jobbkezt, kézesukljóját simogatta?

— Keztyümet gomboltam...

— Nem, — kezét kérte! Hogy szívetáját titogtatta s aztán gallérjába dugta aranyujját?

— Mellényzebből fogpiszkalót húztam, meg új galléromat nyomogattam helyre...

— Hazudik! Azt mondta, ha szívemé nem léssz, felkötöm magamat! Aztán intett zsebkendőjével feléje, ez kendőváltást jelent!...

— Esküszöm, hogy náthás voltam s önök félremagyarázták.

— Hát ön nem hajlandó ígértenek, szavának eleget tenni?

— Miután azok légből kapottak, nevetséges volna.

— No megálljon, majd megtanítja az uram!

Azzal elrohant.

Aztán a sétán vett elő egy idegen hölgy.

— Bocsássa meg őszinteségemet, Szerencsei úr, — az én Minim szerelmes önbe s beteg bele. Mult vasárnapra vártuk ebédhez s ön kimaradt. A szerencsétlen Mini lúgot ivott bánatában s szívszorongva vártuk a halálát, midőn szerencsére kiderült, hogy amit bevett, törött-cukor volt. De jövőre bizonyosan elpusztítja magát, ha ön nem szánakozik balga, jó szívével. Aztán illenek is önhöz. Tudja, Steiner fölött lakunk az emeleten...

— Ah, az a tarka leány a Mini? — kérdém.

— Micsoda tarka, kikérem magamnak!

— No úgy értem, hogy kék szem, fekete haj, fehér arc!...

— Hát boldoggá teszi?

— Fontolóra veszem, — mondám, — és sietve távoztam.

A „Grand Hôtel“ ajtajában elővett a Färberné.

— Herr von Szerencsei! Reginám köszöni a remek ibolyacsokrot. Tudtam, hogy ön kapitulálni fog magy magas ázsióju szerelemmel szemben. Az a leány tűz és láng, amióta ismeri önt. Mondhatom, szép pár lesz magukból...

— Kérem, én néppárti vagyok s nagy a kilátásom, hogy antiszemita képviselőnek jelölnek.

— Hát az baj? — Reginám kívülről tudja minden vallás kátéját, valóságos modern hölgy s a férje színét fogja vallani aztán ez az emeletes ház, ha fejünk fölött nem dől össze, pedig új, — önök fogják eladni. Aztán...

Ajánlottam magamat. Ez a férjhajza veszedelmes kezd lenni, — gondoltam, — ez ellen kell tenni valamit.

Hiszzen én nem is ismerem a szép Reginát s még kevésbé ephettem meg egy csokorral.

Milyen bőkezűek a leányos mamák; talán ez is egy módja a létért való küzdelemnek!?

Hazaérve, asztalomon két tuczat ebédrehívást is találtam, melyekre nem mulasztották bélyegnagyságu miniatúrazsképeiket ragasztani a házikisasszonyok; megarnyi szép bogár a halászó horgon!

Beláttam végre, hogy mielőbb segíteni kell nemcsak magamon, hanem a közállapotokon is.

Mindenekelőtt, hogy békén készülhessek valami akcióra, kihireszteltem takarítónőmmel, hogy én tulajdonképen a válás stádiumában leledző nő ember vagyok s új frigyhez csak előjegyzéseket fogadhatok el, szerződést kötni még korai volna. Aztán bezárkóztam szobámba azzal az eltökéléssel, hogy Darwin anyag-filozófiáját szédületesen magas tőkélyre emelem. Ha ugyanis igaz, hogy az evezetgomba magától lesz s ebből bogár, lepke

denevér, madár, kanguru, majom, ember, angyal, kukac, rózs, retek, tök és csicsóka válhat, miért ne lehetne negyven leánynak húsz alkalmasabbját férfiúvá átdarwinizálni? Mily egyszerű lenne a boldogulás s a szívdifferenciák kiegyenlítése! Megidéztem Darwin szellemét s megkérdeztem véleményét.

— Bolond vagy, — felelt ő, — a bölcs csak addig áll fenn hipotéziseivel, míg praktikus dolgot nem kívánnak tőle.

Kútbaesett, szivacsot rá! Azontúl már saját számlámra filozofáltam s a humanitás, felebaráti irgalom és igazságszeretet egy korszakot alkotó intézmény létesítójévé léptettek elő.

Három vidéken lakó üzletárssal szövetkezve, megalapítottuk „Ámor és Psyche” hivatalos című, „férjek”-et kisorsoló osztály-sorsjátékot, melynek sorsjegyeiből csak nők vásárolhatnak s nyereményeit csak házasulandó férfiak képezik.

Dicsékvés nélkül állithatom, hogy ez a mi üzletünk szelidebb egy kítőmött papagájnál s szilárdabb a milléniumi emlék alapzatánál és nagy előnyére szolgál, hogy akár vesz, akár nyer, mellette az embez okvetetlenül boldoggá lesz.

Ime, szervezeti szabályaink érdekesebb pontjai:

Alaptőke: egy millió csók, ötszáz ezer ölelés, százezer szerelmes s ötvétezer bánatos sóhaj s néhány ezer örömköny.

A sorsjegyek feloszlanak egész, fél, negyed és nyolezadokra. A nyolezad ára tíz csattanó értékű csók; negyede: négy ölelés és tíz csók, a fél tíz ölelés s húsz csók, s az egész húsz ölelés s egy randevü.

Az értékek átvételére, tekintettel a humánus célra, s szédelgések elkerüléseért, csak az elnök (szerény magam), vagy felhatalmazott főelárusító jogosult. Az egész sorsjegy nyeremény-férje feltétlen tulajdona a szerencsés nyerő hölgynek s egyházi meg polgári kötés mellett vallhatja magáénak; a fél sorsjegy nyerőinél e jog annyiban szenved megszorítást, hogy a divatját mult hölgyek a francia életelixirrel előbb húszévesekkel kötelesek átalakulni, vagy lemondani a nyereményről; a sorsjegyek negyedére eső nyereményférjek csak polgári kötésre kényszeríthetők, míg a nyolezadok nyereményei csupán házibarátot biztosítanak. Ez utóbbi oknál fogva a nyolezadok előszeretettel vásároltatnak férjes menyecskék által is.

Ha a szép nyerő három hónapon belül nem veszi birtokába nyereményét, igénye elévül; kisebbszerű nyereményeknél azonban tovább játszhat számával a hölgy, és ha teszem azt, kétszer egymásután huzatik ki, nyolezadának száma, házibarát helyett polgárilag köthető jegyest kap.

A nyeremény nem-tetszése esetén annak szándékos be nem váltása, háromszor engedtetik meg.

Nyereményekül kétezer korona minimális évi jövedelemmel rendelkező dzsentlmenek vétetnek fel, de súlyt fektetünk amerikai milliomosok, kaucióval már rendelkező tiszték s előkelő hivatalnokok beszerzésére. A nyereményül kínálkozó minden férfi évi jövedelmének tizedrészével gyarapítja az üzlet pénztárát, mely összeget, ha nyerő hölgyével meg van elégedve, megkészserezni, ha pedig nincs, visszakapni tartozik.

Veszekedő házassafeleknek aranybafoglalt részvétdiplomák állíttatnak ki s jogává tóttetik az elégedetlen hölgyeknek, nem konvenialó férjeiket háromszori megintés után kisorsoltatni s ujakra játszani.

Farsangban és fűrdőidény alatt hetenként tartunk osztály-huzást, különben csak hathetenként. Minden második sorsjegy okvetetlenül nyer s így majdnem biztosra vehető minden hölgy boldogsága. Gyors forgalmunknál fogva pedig az özvegyi, szomorú állapotokat teljesen megszüntettük.

Láthatni ezekből, mily óriási előnyök biztosíttatnak sorsjátékunk által a hölgyeknek. A sötét középkor vad emlékeit kiirtottuk, a bájos hölgyek nincsenek többé a szeszélyes férfiak kegyére bízva. Ezentúl ők fognak — s jogosan — disponálni velünk. Én különben a sorsjegyárak tömeges bevonása által el lévén foglalva, törvénybe iktattam, hogy az elnök nem nyerhető.

Iskolás leányok közül azok vásárolhatják már sorsjegyeinket, kik meg tudják különböztetni a férfi hajának és bajuszának színét.

Hogy mennyire gondoskodunk szeretetreméltó játékosnőinkről, ide jegyzem a készletbeli nyereményalakok lajstromát:

Húsz internacionális Krózus.

Negyven olyan milliomos, kik esküvő előtt feleségükre irogatják mindenüket s két órával később megüti őket a guta. Tíz ázsiai nagyherceg s nyolez hűbéres alkirály, köztük egy kanibál fejedelem, kinek exotikus szokása a jó feleségeket megenni, a gonoszoktól pedig — félni. Hatvan generális, ezer kaució s tiszt százhusz képviselő-gyakornokjelölt, háromszáz olyan politikus, kik mind felviszik a miniszterelnökségig, háromezer félreismert zseni és száz olyan férjnek való médium, kikből az okos feleség mindent formálhat, még czipőgombolót is.

A prémiumnyeremények közt vannak világhírű tőkepénzesek, modern költő(neők) és nem sütő holddal (tarkójukon) ékeskedő börziánerek.

A XII. osztály főnyereménye lesz az a bizonyos francia életelixir-gyáros, ki készítményével lehetővé tette, hogy a hatvanéves emberek húszévesekké ifjodhatnak meg az általa s aki huszonöttször használja találmányát, biztos megéri a második milléniumot. Boldog hölgy, aki elnyeri!

Találmányunk szenzációs s humanitásában páratlan. Az általános érdeklődést különben mutatja, hogy egy előrelátó ember barát azt proponálta nekünk, miszerint a szegényebb sorsu nyereményférjeből kettő essék egy sorsjegyre, míg a milliomosokra tíz jegy játsszék közösen, mivel előbbi fajtabeli két ur csak egy feleséget tudna eltartani, a milliomos pedig tizet is. A korát meghaladó pozíciót egyelőre elmellőztük, de komoly megfontolást érdemel egy stambuli hasa humánus ajánlata, hogy ő husz sorsjegynek szívesen szolgálna nyereménytárgyul. Olympuson csak két ilyen kellene.

Szép nyerőink öröme még megsugom, hogy a kiváltságos vevők érdekeinek szemelőttartásával a sorskeréken alkalmaztunk a közjegyzőileg lepecsételt nyiláson kívül még egy láthatatlan tapétaajtót, melyen a benyuló ügyes kéz, emberségre taníthatja a habozó szerencsét.

Olympusi szüzeink máris nyakra-főre hazardiroznak játékkunkon s nem egynek sikerült is már elnyerni egy házibarátot. Előre látom a hálakönyeket Dunává összefolytint intézményünk áldásosságán s biztos vagyok róla, hogy az utókor egy krumplizukorból faragott, emlékszóborral megtisztelti emlékemét a szép hölgyek pedig hálásan fogják harapni, csókolni, boldogságuk mézédés megalapítóját.

Tessenek minél tömegesebben kezet nyújtani a szerencsésnek, mert ha valaki nem is lesz boldoggá házasságkötéskor, boldoggá lesz kétségkivül, ha ismét elvált.

Azért:

Olympusra fel minden kedves hölgy,
Mert nektek az paradicsom
S nekünk is — Tempevölgy!

„Szerencsei s felesci
a (férjkisorsoló) sorsjáték jó szellemei.”

A D O M Á K.

Gyerekszából.

Az 5 éves Lilike kérdi:

— Papa, ugye azért hívják a parasztot parasztnak, mert goromba?

Kétes bók.

— Képzeld csak, elaludtam a Duna partján s egy méh-raj, mely orromra szállott, nem a legkellemesebben ébresztett fel.

— Ezek a méhek rózsának képzelték az orrát.

— Nagyurak kirándulása. —

◆◆ Polgárok kirándulása. ◆◆

Kossuth Lajos azt izente...

*Toboroznak, toboroznak
Harczosokat magyar honnak;
Veszélyben a hon élete!
„Kossuth Lajos azt izente“.*

*Pereg a dob, trombita szól,
Reng a föld a csatazajtól:
Széttört csákó, véres mente —
„Kossuth Lajos azt izente“.*

*Büszkén tekint Árpád apánk
Mennyországból le mireánk!
Magyar zászló meg van mentve,
„Kossuth Lajos azt izente“.*

*Imádott szép Szabadságunk!
Érted élni, halni vágyunk!
Míg él e dal, nem vagy veszve,
„Kossuth Lajos azt izente“.*

Hogyha csendes...

*Hogyha csendes szép estéken
Feltékintek az égre,
Egy kis csillag emlékeztet
Kéjvesemnek szemére.*

*El-el nézem e csillagot,
S sírni kezdek csendesen...
Oh, hisz azt a csillagszeműt
Olyan nagyon szeretem!*

Kövér Jlonka.

A nő hivatása a házasságban.

Irta: **Dessewffy Arisztid.**

Tiszteljük a nőket, — mondja Schiller, — mennyei rózsákat fonnak és szőnek e véges földi létbe.

Nem jellemzi-e a költő e gyöngéd képletben teljesen a nő rendeltetését itt alant? — s képzelhető-e ennél magaszosabb hivatás a földön.

A nő mennyei missiója szeretni és boldogítani, övéi fölött gondviselő őrangyalként gyöngéden és szeretetteljesen örködni, búban, bánatban lelkükbe vigaszt, erőt, bátorságot önteni, az örömet kedélyével fokozni, a szenvedést résztvevő könnyekkel, majd szelid mosollyal enyhíteni, az elbukottat bocsánatával fölkarolni és feledéssel a jó útra téríteni; ha megrendül a hit, azt gyöngéd lelkével újból föltámasztani s a megingatott lelkét Istenben való félelemre, bizodalomra buzdítani és abban megtartani.

Ez a nő nemes hivatása.

Olykor sziklás e pálya ösvénye, nem mindig könnyű rajt' haladni... ám a lankadónak pihenést nyújt a hit, bátorságot a remény, erőt a szeretet; ki utját önbizalommal és kitartással tovább folytatja, előbb-utóbb, de okvetlenül a boldogsághoz ér, ki letér róla, eltéved s gyakran kárhozatba vész. A Gondviselés emelkedett

lelki tisztasággal és nemesül érző szívvel áldotta meg a nőt. — Önfeláldozó szeretet, nyájas szelidség, békés türelem, önmegtágadás, kellem és báj, ezek a nő jellemének, egyéniségének alapvonásai. Ezen tulajdonok csiráival születnek mindannyian?

Kifejlésükre, kétségtelenül, nagy befolyással van a nevelés. Ha ez jó, gyöngéd és vallásos, úgy szépen és biztosan erőteljesebbé fejlődnek ki e nemes jellemvonások s mindmegannyi láncszemekként egymásba fűződve, megtörhetlen phalanxot alkotandnak, amely a lelket, úgy a végzetes balsors, mint az emberi gyarlóság veszélyei ellen, szilárd paizsként egész életre megvédeni fogja.

Maga a nevelés azonban, főleg, ha az nem volt tökéletes, nem mindig elegendő a nemes czél eléréséhez. Magának a nőnek is, mihelyt lelke öntudatra ébredett, igyekeznie kell a szép erénynek buzgón hódolva azokat, hogy úgy mondjam, magasztos ihlettel és lelkierővel minél jobban fejleszteni, állandóvá, megingatlaná szilárdítani, mely feladata teljesítésének támogatásában később a lelkiismeretes és gyöngéd férjnek kiváló része jut.

E fönn elősorolt szép erényeknek — fájdalom — tömérdek ellensége van. Gyakran nehéz azoktól óvakodni s még nehezebb azokkal megküzdeni. Jöhetnek az életben számtalanszor események, viszonyok és körülmények, amelyek közepette ezer alakban, úton és módon támadja meg a lelket a rossz szelleme és sokszor vele tart a szív, vele tart az ész is! — s mindezek ellen egyedül a lelkiismeret küzd tisztaságáért elkeseredett tusát!

Csakhogy ilyen szomorú esetekben többnyire gyöngének bizonyul s ha küzd is egy darabig, csakhamar legyőzetik, hacsak szilárd védbástyába nem zárkózik s e védbástya az Istenben való bizodalom, a hit!

Ha a vallás békepálmája fegyvere, mindenkor és mindenben győzni fog!

Különben a nőt leggyakrabban minden veszély és kísértés ellen megvédi veleszületett erényeinek összefonott fogalma: a nőiesség.

Valóságos dicsfénynyel veszi ez körül, mely szentté, sérthetlenné avatja. Fényesen ragyogó gyémánt az, mely addig kincs, míg megőrzi jellegét, — ha kivetkőzik belőle, elveszti fényét, tisztaságát, megszűn ragyogni, színtelenné, értéktelenné lesz!

Azért a nőnek mindenkifölött és minden tekintetben őriznie kell nőiességét. Ne irigyelje meg a férfi szabadabb, függetlenebb hivatását, az ő rendeltetése nem áll ennek alatta. Ám egyszerűbb talán, de magaszosabb, szebb és boldogítóbb!

Ne keressen a nő hatáskört a családon kívül, ne vágyják másutt és másban tetszeni, feltűnni, ragyogni. — Őrizkedjék magát kötelmei alul emancipálni s ne ismerjen más nagyravágyást, mint övéit boldogítani, más tetszelgést, mint férjének tetszeni.

Önérzetes nőnek ezerszerre boldogítóbb amaz öntudat, hogy lelkiismeretesen betöltötte hivatását otthonában, mint azon hiú dédelgetés, melylyel a világ felkapott kedvenceinek ideig-óráig tömjénezni szokott, hogy csakhamar annál gyorsabban és teljesebben elfelejtse azokat.

Férfiaké a külvilág, ritkán jut abban vezérszerepe a nőnek s bölcsen van ez így, mivel a családon kívül való szereplése általánosságban természetellenes s következményeiben ritkán áldásos és gyakran végzetes, mert amíg a nő tevékenységét másfelé tereli s főleg, amíg látszónak a közjónak, de tényleg hirhajhászó nagyra-

vágyásának áldoz, addig kihül a házi tüzhely éltető melege, melyet a hideg külfény, ha még oly élénken ragyogna is, újra felélesztani a leggyakrabban képtelen.

Örök igazság marad Boileau jól ismert quatrainje:

„Crois moi Cénie, il est ma chere
Deux sortes d'heureux ici-bas:
L'homme dont on ne parle guere
La Femme qu'on ne cite pas“.

Hidd el, Cénie, itt e földön
Kétfélék a boldogok:
Férfi, kiről nem beszélnek,
És a nő, kit nem említnek.

A fentiekben egyáltalán a szép-nemről szólottam, de megemlékezni óhajtok, különösen magyar nőink hivatásáról is. Erre nézve Mikó Imre grófnak egy a hatvanas években e tárgyban írt nagybecsű értekezésére emlékezem vissza, melyet ezelőtt évekkel még mint nőtlen ember is már nagy élvezettel olvastam: s tekintve, hogy kiválóan a magyar nőkről elmélkedik abban, — mélyen meghajolva boldogemlékü jelesünk lélekfenköltsege és klasszikus irálya előtt, — nem habozom avatatlan tollamat félretéve, művének szószerinti idézetével díszíteni szerény elmélkedéseinket.

„Mint aki Isten házába megy — ekként kezdi gr. Mikó Imre értekezését, — a küszöb előtt fővegét leveszi s lelkét buzgóságra készíti el; és mint a kertész, ki virágos táblái közé lép s nem tudja miképen kezdjen kedves munkájához: úgy vagyok én, felöletek akarván írni, hazám leányai. Ti a magyar nemzetnek szebb felét teszitek, melyet én a jobbiknak is vallok; nemzeti létünk felében rajtatok fordul meg.

A magyar férfi és nőnem közt eleitől fogva oly viszony volt, melyet más népeknél alig találunk föl. A mi elődeink nem rabolták nőiket, mint a maurok és rómaiak; nem tették rabszolgákká, mint más keleti népek; nem emelték maguk felé, mint az éjszakiak; hanem édes testvérekként maguk mellé állították, rendeltetésükhöz mért jogokban részesítették, a viszonyos kötelezettség, szeretet és tisztelet szeliden vonzó kapcsaival fűzték magukhoz: feleség volt a magyar nő édes neve, mintegy kifejező azon magasztos fogalmat, mely egy nemzetnél sem létezik, hogy ő férjével együtt tesz egy egész lényt, hogy ők külön-külön az életnek örömét és gondjait csak felében s egészben együtt ketten hordozzák.

Ezen bevezető sorok után gr. Mikó Imre elsorolja századról-századra a mult idők viszonyainak átalakulását s jellemzi a magyar nők erkölceseit, egyszerűségét, önfeláldozó hazafiságát és lelkiismeretes köteleességérzetét. — Jelen korunkhoz érve, kikel a polgárosítás átkai: a divat és fényüzés ellen, majd a magyar nők kötelemeiről szól ekképen:

„A magyar szépnem egyik főteendője: A természethez a lehetőségig visszatérés s életrendének egyszerűsítése. — Nem teszi ez a műveltség és polgáriásodás igényeiről való lemondást, nem a vadonság állapotára visszatérést. Éljen ki-ki állása, vagyona, fejlettsége minden örömeivel, miket testi és lelki alkata megkíván s erkölcesiség, illem és törvény nem tilt, de a természetet önmagában el ne ölje, lényét eredeti szép alakjából ki ne fordítsa, ne igyekezzék a mesterség és divat szerel által a figyelmet egészen a költőre fordítani, ne foglalja

el csak a szemet, engedje a léleknek is azon életet, hogy ez a nemesebb rész, a belsőig hathasson. A mesterséget a természet szolgájává teremtette az emberi műveltség, nem urává, a külkellemek kiemelésére, nem elnyomására, az életörömök fűszerezésére, nem émelgítővé tételére, a jól érzés fokozására, nem eltompítására.

Az emberben legszebb az, ami természetes, legbecesebb az, ami emberi; a keresett, a mesterség járuléka csak másodrangu; az elsőnek szépsége és bája változhatlan, örök, az utolsó szeszélyesen változó, hamar veszti becsét s elenyészik. Avagy a görög szobroknak nem éppen finom egyszerűsége-e az, ami az emberiség széppérezékére máig oly kedves hatással van?

Nem az arcz és a szemek bájaiban, az orr és homlok nemességében, a hajzat és termethen, az öltöny keretlenségében keresték és találták-e ők is a valódi szépséget?

—♦— Hárman vagyunk. —♦—

Valóban az élő lelkes teremtmények sorában a legkedvesebb látmány egy kultisztasága s belső vidámsága által derült s egyszerűen öltözött nőalak, melynek díszje lelke ártatlanságában és természetességében, nem pedig keresett divatos ékitvényekben áll.

Fényüzés és divatkórság oly nyavalyái a kórnak, melyeket önmaga teremtett, a mi romlásunkra s a jövő nemzedéknek erkölcsileg és vagyoniilag semmivétételére.

Kerüljük a fényüzést, fényessé teszi a mi erényünket az a böleséggel párosult hazaszeretet, mely minket eme nemes elhatározásra bír s az utókor áldani fogja azok nevét, kik e nagy regeneráló eszmét elsőben tették sajátjukká s annak következetesen hívei maradtak stb.“

(Vége következik.)

Melyik boldogabb?

I.

A zárdában három szép növendéklányka,
Mind magyarok voltak s tizenötév körül,
Megerszerették egymást s léptek barátságra,
Amelyet szívükből semmi ki nem törül.

Matild víg volt s pajzán s csillogni óhajtott,
Klára ábrándos volt, ideálért hevült,
És az úrva Eliz vallásért rajongott,
Ha magányosan volt, imába merült.

Két évet töltöttek együtt a zárdában,
Gondolataikat híven kieserélték;
Bizalmasok voltak egymás irányában,
A jövő képeit közösen színezték.

És midőn közelgett az elválás napja,
Fogadták egymásnak: sorsukat az Isten
Bármiként rendezi, hogy majd húsz év múlva
Összejönni fognak, hárman itt e helyen.

II.

A bálteremnek sima parkettjén,
A táncz hevétől kipirult arcuzal,
Lejt a szép Matild sikkal, kőmgyedén,
Fejét hordozza kecses tartással.

A szépek között ő a legszebbik,
Fehér ruhában olyan, mint tündér.
Daliás ifjak csak őt ünneplik,
Hevesen lüktet szívükben a vér.

Hőfélék, csipkés párnái között,
Nyugszik a szép Matild, elmerengve
A báli kedves élmények fölött . . .
Édes érzéssel van tele szíve.

És fülcében újra hangzanak:
A sutlogva mondott vallomások,
A szerelméért esdő halk szavak
S a házassági nyilatkozatok.

Összehasonlítást tesz közöttük:
Melyik volna előnyösebb párti?
Másodsorban jön csak a külsőjük . . .
Matildnak fő-véggya volt csillogni!

Még tovább fűzné gondolatait,
A bálban vívott győzelme fölött,
De Morpheus lezárta pilláit,
Édes álomba szenderítve őt.

Alvása sokáig nem tarthatott
Az ünnepelt szép bálkirálynőnek,
Mert ablaka alatt zene hangzott
S az édes bús dalokra felébredt.

Így folyt tovább a Matild élete,
Bárhoz megjelent, ünnepelve volt,
Udvartók sergétől körülveve,
Kiknek körében ő jól mulatott.

III.

Felhőtlen égről szállt alá a nap,
Biborfénygyel a látjat bevonva;
Odatűznek a búcsúsugarak:
A virágos kertnek lugasába,

Megaranyozzák egy ifjú lányt,
Üde, bájos, olajbarna arcúát,
Fonatait dús holló-hajának,
Sugár természetén a lenge ruhát.

Illatos levelet tart kezében,
Tőle jött, a szerelt ifjútól,
Édes érzelmek keltek szívében . . .
Arcza sugárzik a boldogságtól.

„Édes szerelmem, drága, szép Klárám!
Olvassa a lány a kis levelet,
„Képed örökre szívembe zárám,
Lelkeddel megbüvöltem lelkemet.

Vágyódásom közt csak az nyújt enyhét,
Hogy egykor örökre bírni foglak,
Amidőn végre ezélhoz érhetek
S frigyünkre szülőid áldást mondanak.

Bizom benned, hogy hü leszsz hozzám,
— Szóll az ifjú, végén a levélnek.
Ha soká kell is várakoznod rám
S elönyt nem adsz a gazdag kérőknek . . .“

Az utolsó szavak olvasása,
A valóra ébreszté a leányt.
Felhő borult tiszta homlokára,
Életének fordulópontján állt:

A napokban kell választ adnia,
Egy művelt, csinos, gazdag férfinak,
Ki őt nejeül bírni óhajlja
S becsült tagja a társadalomnak.

Szülőinek az volna öröme,
Ha elfogadná e férfi kezét,
Mert hiszik: így lányuk boldog lenne,
Nem tudván, hogy más bírja már szívét,

Megoldása nehéz e kérdésnek:
Ha a kérőt visszautasítja,
Kedve ellen tesz a jó szülőknél,
S büsíteni őket nem akarja.

S ha e férfinak nyújtani kezét,
Kit boldogítani úgy sem tudna,
Összetörné a hü ifjú szívét . . .
És ez lelkének mély gyászt okozna.

E kérdés fölött soká tűnődik,
Végre határoz s felderül arcza,
Hiszi, hogy szerelmét nem ellenzik
Jó szülői, hát titkát bevallja.

Szívében másnak sohasem lesz helye,
Szülőinek ezt fogja mondani:
A Jenő képe van ott bevésve
És kunyhóban is kész vele lakni!

Hús esti szellő csókdossa Klárát,
Figyelmeztetve a távozásra,
Meg-meglebbenti lenge ruháját,
Siet is hát bemenni a házba.

IV.

Kényelmes, tiszta, csinos szobában
Egy koros és két fiatal hölgy ül,
Delü ifjú van társaságukban,
Az együttlélnék mindegyik örül.

Teréz néni: a koros nő örönd,
Bármily gyakran jön hozzájuk Béla,
Mert szerettel fivére menyének,
Ki anyósát tiszteletben tartja.

S mert észlette, hogy unokahuga,
Kinek sorsa nagyon szíven fekszik
Szereti Bélát, habár titkolja
S az ifjú is hugához vonzódik.

A fivére látogatásának
Anna a meny, hogyne öröndene!
Jó szülőik messze helyen laknak,
Onnan hozta Elizt férje ide.

S mondanom is fölösleges talán,
Mily boldog a Teréz néni huga,
Az a kedves, rokonszenves leány,
Valahányszor hozzájuk jön Béla.

Miként a kis bimbó a rózsatőn,
Ha érzi a nap hő sugarait
És ennek éltető melegétől,
Széttárja szép, illatos szirmait,

Ugy a leány szívében szunnyadó
Szerelme szikráját föléleszté,
Mélytűzű szeméivel az ifjú
És szívét örök rabságba ejté . . .

Az osonna elvégzése után,
Eliz szép kézimunkához fogott,
Béla pamutot tartott a karján,
Melyet a lány gyorsan gombolyított.

Kedélyesen társalognak négyen
És közben beállt az alkonyat.
A néni szólt hugához: Gyermekeim!
Megöntözted-e a virágokat?

Mig sőhajlva rózsatőt öntözött,
Nesztelenül közeledett Béla,
S e szavak hangzottak háta mögött:
Melyik a kegyed kedvenc virága?

Megrezenve fordult a lány hátra,
Bájos arca biborpirban égett,
Zavarodva tekintett Bélára
És halkán mondá: mint megijesztett!

„Gondolatai hol kalandoztak,
Hogy nem vedé észre közeledtemet?”
— Kérdé az ifjú, kezét a lánynak
Meggfogva és szép szemébe nézett.

— Melyik a kedved kedvencz virága?
— E kérdést az ifjú ismételte:
„Az én kedvenczem, a piros rózsza,
Kíváncsi vagyok a kedvedére?”

Kék nefelejtsre mutatott a lány,
Béla szedett egy csokornak valót,
És viszonzásul ezt átnyújtván,
Kért szépen egy piros rózsabimbót.

V.

Az idő orsóján a húsz év lepergett,
Vendégek jöttére a zárdában várnak;
A találkozásnak napja elérkezett,
Melyet a barátok ígértek egymásnak.

Két hölgy érkezett meg rövid időközbe,
Orczáikat sűrű fátyol borította,
Bevezette őket egy tágas terembe,
A reájuk váró fiatal apáca.

Fátyolát a két hölgy, amint föllebbenté,
Az ajtó feltárult és jött a főnöknő:
Egy impozáns alak a vendégek felé,
S öröndve kiáltott fel mindahárom nő:

— Matild, Klára, Eliz! — ajkukról ez hangzott.
S meghatóttan egymás karjába borultak...
Mig magukhoz tértek jó ideig tartott,
Majd közel egymáshoz mind helyet foglaltak.

— Kedves barátnőim, — így szólt a főnöknő,
Meséljük el sorban, hogy mi történt velünk.
Örömben, vagy bánban télt-e el az idő
Azóta, hogy innen a világba léptünk?

— Ha megengeditek, — Matild mosolyogva szólt,
Ki hír elhízott, arca még mindig szép.
Én mondom el előbb, hogy életem mint folyt,
Nem fog felízgatni, nincs abban sötét kép.

Húszéves koromig sokat mulatoztam,
Bálok s estélyeken mindig megjelentem,
Gyönyört lettem abban, ha sokat táncoltam,
Szóval a vígságból kivettem a részem.

Sok csinos, szép ifjú kezemért versengzett,
De mivel szívemet rabba egy sem lette
És állásuk engem ki nem elégített,
Így tehát kezemet el egyik sem nyerte.

Jött aztán egy idős, gazdag földbirtokos,
Esengve kért arra, hogy legyek a neje,
Szülőim intettek: Matild! most légy okos,
Soha nem fog jönni több ilyen szerencse!

Nem bántam meg soha, hogy nejevé lettem;
Áldott, jó ember ő, a tenyerén hordoz,
Gondolatom lesi, hogy mire van kedvem,
S szülőimre is a vagyonából áldoz.

Van két kedves lányom s három derék fiam,
Élénk, vig gyermekek s szorgalmas tanulók,
A zajos élettől már visszavonultam,
Táncmulatságokra majd csak velök járok.

Ezzel történetem én már elbeszéltem,
Hadd szóljon most már a mélyen érző Klára,
Legérdekesebb az Elizé lesz, hiszem,
Történetét tehát hagyjuk utóljára.

— Egy költői lelkű, szép ifjút szereltem,
Kezdé az érdekesarcú, csinos Klára, —
Aki által viszont forrón szerettettem,
S hittük, hogy egymásé leszünk mi valaha.

Amde a jó Isten úgy végzett fölöttünk,
— Szomorú mosolylyal ekképen folytatá:
Hogy mi itt e földön ne egyesülhessünk,
S az élők sorából ötlet kiszólitá.

Talán az égből jött nekem a sugallat,
Hogy fájó lelkemnek búss gondolatait
Tegyem le papírra és ragadtam tollat:
Írtam, érezve, hogy ez engemet enyhít.

Midőn egyik lapban napvilágot látott
A legelső művem, ez az én lelkemnek,
Ki nem mondhatom, hogy mily gyönyört okozott
És kedves szülőim ennek úgy örültek.

Minél többet írtam, mind jobban oszlottak
Lelkemről a bánat sötét fellegei,
Kedves jó szülőim mindig buzdítanak:
Ezen a szép pályán előre haladni!

Gyakran üldögélek kertem lugasába,
Itt olvastam egykor Jenő leveleit,
Lelkem visszaszáll a letűnt boldog múltba
S látni vélem őt, amint reám tekint.

„Oh, én bízom benned, hogy hű leszel hozzám,
S nem ajándékozod a szívedet másnak;
Igaz szerelmemért elvárom ezt, Klárám!
A lelkeink majd fenn egyesülni fognak!”

Matildot és Elizt nagyon meghatótta,
Az ábrándoslelkű Klára története.
Néhány perczig csend volt, aztán kis vártatva
Eliz a főnöknő beszédét így kezdte:

— A zárdát elhagyva, nagyanyám testvére,
A jó Teréz néni, vett gondjai alá,
Nős fiával lakott, kinek szelíd neje,
Meleg szeretettel az árva fogadá.

Mind jól bírtak velem és e kedves körben
Megalégedetten, jól éreztem magam.
Viszont én is mindig arra törekedtem,
Hogy jóságukért hálámat lerrójjam.

Gyakran járt a házhoz a szellemes Béla,
Nagyanyám menyének csinos, szép fiúére.
Ő leve lelkemnek minden gondolata,
Őé lett szívemnek minden érzeménye!...

Oh, de boldogságom csak röviden tartott,
— Elborult homlokkal Eliz így folytatta.
Béla a körünkbe végképp eltávozott,
Áthelyezték őtet egy távol városba.

Egy levél érkezett tőle nemsokára
— Ez okozta, hogy én ide visszatértem.
Nővéreink írta, vele azt tudatva,
Hogy egy gazdag lánynyal van ő immár jegyben.

S majd Teréz néni is elhagyott engemet!
Lelke átköltözött fényes hazájába.
E kettős veszteség kínozta szívemet,
Mit kerestem volna tovább a világba!?!...

A szent falak közé vágódott a lelkem,
Enyhülést keresve, mit meg is találtam,
A vallásban, oh, mert erős az én hitem,
Hogy jutalmat nyerek az örök hazában! —

Beszédemre látom, könnyű gyűlt szemetekbe
Pedig az életem most már nem szomorú.
Főnöknővé nem rég lettem kinevezve,
Lassanként lelkemről eloszlott a ború.

S a kedves nővérek hű ragaszkodása,
Az a nagy bizalom, mit belém helyeznek,
Éz az én szívemnek, higyjétek, oly drága,
Amelyet szavakkal ki nem fejezhetek!

A tudatra, hogy itt e szent falak között,
Én vagyok hivatva, az anyát pótolni,
Szívembe oly égi boldogság költözött,
Minőt a világban nem lehet találni!

* * *

Az már nem tartozik elbeszélésemhez:
Médig időzött még együtt a három nő,
Hogy mikor tért Klára s Matild övéihez
És hogy miként vált el tőlük a főnöknő.

Különböző nagyon, a három nő sorsa,
De boldognak érzi ám magát mindegyik.
Kedves olvasóim! reátok van bízva:
Eldönteni azt, hogy a boldogabb melyik?

Xrítsa Róza.

GONDOLATOK.

Irta: **Huszár József.**

Megvirradt. A nap felvoná biborpalástját, mindmagasbra emelkedik a horizonton, szerte-széjjel lövellő ragyogó sugarait, megaranyozván a bérezek ormait. Csillog, tündöklök a himes mező bársonyfölülete, melyet gyengén elborít a rezgő dérfátyol; édes álmából éled a természet, — megújódik. A bokor aljából dalra kél a bánatos pacsirta, a fák koronás lombjai között búbajos énekét hallatja a fülemile, versenyre kelve, lágyan csicsereg a fecske, mind felszállnak a magasba, a kéklő azurok felé!

Illatos virágok kelyhéből méhecskék zümmögése zavarja meg a regget; sárga porral telve csápjai, virágról-virágra szállnak a tavasz kifáradhatatlan munkásai. Hangyatabor sürgése-forgása, szunyogok sűrű tömegének hullámos mozgása, a magas fütengerben muzsikáló tücskök korai zenéje, a hajnali szellő lágy fuvalmánának érintésére a bokrok, fák és virágok zizzenését varázsolják be a természet rejtelmes, titokszerű csendjét. Oly pompás és édes az ébredés.

Siri csend; csak néha zavarja meg a reggeli harangszó.

Imára hív. Elrebegem ilyenkor az én fohászm, üdvért esedezem a hatalmas, nagy Urhoz, az Egek Alkotójához.

Ábrándozom, tünődöm. Visszaidézem ifjúkoromat, éltem virágos tavaszát, midőn viruló rózsaként, boldogságban éltem napjaim . . .

Oh, mily szép volt e mult! A művész bámulatos ecsetjével festék képet a jövőből, reményeim szálaiból szőttem tervet s építék fellegvárakat. Egy csalódás, reményeim legszebbje hagyott el, mely összetörte minden alkotásom, meghiusítá álmomat; ez egy nélkül semmivé lett a délibábos jövő, elveszett, mint ahogy értékét vesztí a gyémánt, ha ragyogó, fényszóró képessége eltűnik.

Oh, jól emlékszem reá. A földet, mint egy sötét testet, elborítá egy csillogó fedél, a mennybolt.

A földel kiverve millió és millió koporsósöggel, ragyogó csillagokkal, míg közepéről, mint lobogó kandeláber, a hold világítá meg kísérteties fényvel az alvó földet.

Minden elnyugodott. Ott ültem kis kertünkben, hallgatva a patak csobogását.

Futó habok sustorgása, vizeseppeknek ragyogása, szomorufűz, hulló lombok susogása, minden, minden szerelemről regéltek.

És szólt a szép rege forró szerelemről, igaz szeretetről, azt susogták az est csendjében, a hold fényénél, hogy én mennyire és mennyi hévvel szeretek. És boldog voltam, midőn a padon ültem Idával, szőke hajfürtjei vállamon nyugodtak, márványfehér kezével derekam övezte körül, homlokomra csókot lehelt s egymás szeméibe elmerültünk. Szívünk erősen dobogott, néha feltekinttünk a magasba, onnan vártunk mindent, bizalmunk reményünk, tekintetünk odairányult a mennyei Atyához.

Szerettük egymást kimondhatatlanul, ó, de egyszer elhallatszott egy zsarnoki szó, mely elvágá a boldogság fonalát, de nem oltá ki szívünköl a szerelmet; annak lángja nem aludt ki soha . . .

Ida napról-napra hervadt. Láttam, mint tünik el arczáról az élet rózsapírja, mint vesztí el gyönyörű alakját, mint válik bánatossá, csüggedetté, reményvesztett s lemondó élőhalottá. — Én biztam, nem tudtam lemondani. Hiába, minden kíséret újabb csalódást hagyott lelkemben.

Az apa gondolá, hogy leánya feledi a multat, s idegenbe küldé; azt hívé, a vidék szépsége, a természet panorámája, az idegen társaság, használni fog s kiábrándul.

Csalódott. Ott lebegett előtte imádoottjának bánatos areza, hallá dobogni fájdalmas szívét, érzé sajogni megtépett lelkét.

Szent István napja volt. Ida derültnek látszott, nem volt oly levert, mint máskor. Környezete is csodálta. A szent napot vigan tölté, de szívét széjjelmarezangolá a bánat, a szerelem tövise. Az estét várta. Csakhamar lealkonyodott. Komoly fellegek borítják az égboltot. Rémitő orkánközelg, s mire kilenez az óra, borzasztó égháboru félemlíti meg a nyaralókat. Az ég visszhangzik az iszonyu dörrenéstől, a villám cikázva nyargal végig nyugatról keletre. Mars leszámol . . .

A Saint-Pierre-villában lenyugodni térnek. Csak az egyik szobában dereng némi fény. A teremben egy megtört lény az órát nézi. Közelg az éjfé. Leül, levelet ír. Gyorsan elkészül, még öt perc. Lelke már nem érez, agya zsibong, szemei előtt megnyílnak a túlvilág kapui, minden elhomályosul. Dörög és villog odakünn, ő nem figyel semmire. Az óramutató közelg a XII-esre. Balkezeben poharat tart, jobbkezevel lecsavarja a lámpát . . . a poharat kiüríti, hanyattdól, elszenderül, mire az óra éjfélt üt, Mars leszámol, csend mindenütt.

Ismét ragyog a kárpit. A regg gyönyörű. Nyolez-kilenez óra, a nyaraló egyik szobájában siri csend. Az anya nem vár. Betöri az üvegajtót. Szemei leánya nyugvó tetemére tapadnak.

— Ida, Ida, kelj fel, Idám, édes leányom! — leborul, kelti, élesztí . . . Ida nyugszik némán, szótlánul. Az anya sikolt, rohan a eselédtség, az asztalon egy levél — nekem, — a földön egy üres pohár, e kettő eláru mindent . . .

Ida boldog. Elköltözött a boldogság honába.

Már régen volt. Azóta csendben, visszavonulva élem napjaim. Azóta sokszor fakadt a rózsabimbó, melynek szirmait felcsókolta a felkelő nap aransugara, már tizszer rakták kévébe a dús kalászokat, perzselő nap hevében, ugyanannyiszor kelt utra a gólya, fecske, szebb honába, messze földre s hullatá levelét a fa koronája, majd fehér mezbe öltözött a föld, elérkezett a megváltás magasztos ünnepe, boldogság volt mindenütt!

Csak az én szívemben nem nyílik többé kikelet, hideg ősz van, nagy enyészet; egy napra vár csak, egy napra, melyen elnémul az ajak, megszűnik a panasz, melyen lelkem az övével egyesül.

A LEGSZEBB NŐ.

Mivel érdemeltem én meg, Istenem,
Hogy a legigézőbb nő jutott nekem?
Páris az istennők szépségversenyén
Az almát Vénusznak ítélte, de én
Sem az almát, sem a trójai hadat,
Nem vívtam ki semmit én az ég alatt,
S mégis, mint Páris, oly díjat nyertem én:
A legigézőbb, legszebb nő az enyém!

De hogyha kell, érte mindent megteszek,
Érette én száz halálba elmegyek,
Újra kezdem én a trójai hadat,
Feküdjem holtan, futó lovak alatt,
Érte megteszem! Csak azt ne kérjétek,
Hogy istennők közt szépségről ítéljek:
Hisz azt mondanám istennők versenyén,
Ott is csak azt, hogy legszebb nő az enyém!

GENCSY ISTVÁN.

FOGADÁS SZÍVEKRE.

(Regény.)

Irta: Lónyay Margit.
(16.)

VI. Nász, rendőri felügyelet mellett.

Csaknem hasonló előzékenységet tapasztalt a fogoly Kardoss is ezredese részéről, aki jól ismerte ezredének e derék tisztjét s alig egy órai fogsága után meglátogatva a fogoly tisztet, közlé vele, hogy Nagy Artur ügyvédnek írni fog s tudatja vele a történeteket, felhíván őt, határozzon s ha a válasz megérkezik, attól fog függni, mit tegyen tovább.

— Ha ön, főhadnagy ur, valóban nőül akarja venni a hölgyet, irjon az apjának s kérje bocsánatát s a leánya kezét, én hiszem, az apa, ha másért nem, azért, hogy a további botrány megakadályozva legyen, meg fog önnek bocsátani s leányát nőül adja. Ha írni fog, a szolgálattevő altisztel küldje hozzám, hogy az esti postával saját levelemmel együtt az önét is utnakindítsam, megjegyzem, hogy nem vagyok idegen, ismerve az ön katonai érdemeit, az apának levelemben pár szót írni az ön érdekében.

Kardoss megköszönte ezredesének ez előzékenységet és megígérte, hogy délután négy órára elküldi levelét az ezredeshez...

Még aznap az esti vonattal továbbított posta egyszerre négy levelet vitt Z... be kiskéri Nagy Aladár ügyvéd és földbirtokos részére. Mondanunk sem kell, hogy e négy levelet a főkapitány, a huszárezredes, Kardoss főhadnagy s a könnyező Elza irták...

* * *

Mint a sebzett oroszlan, melynek oldalába furódott a vadász golyója, de nem tudta megölni az állatkirályt, oly érzéssel ült szobájában Kiskéri Nagy Aladár ügyvéd két nap óta; érezte, hogy meg van sebezve, érezte, hogy leánya megszökése családi hírnevén, becsületén esorbát ejtett, de a sértett büszkeség nem volt oly fáj-

dalmas, hogy az megtörte volna a férfit; nem az fáj neki, hogy leánya megszökött és pedig oly férfival, — egy katonatisztel — aki ellenében ő oly nagy ellenszenvvel viseltetett, hanem az okozott fájdalmat, hogy jó hírnevét leánya kockára tette és kedvesévé lett egy férfinak az a leány, aki a legszebb jövőre tarthatott volna igényt, ugy szépsége, mint az apai házból nyerendő hozománya által.

E gondolatok nem hagyták nyugodni az ügyvédet s ha egy-egy óráig rendesen elmerülve gondolataiban ült is karosszékében, felugrott s gyors lépésekkel végigfutotta szobáját, mindenáron menekülni óhajtván e lelkét nyomasztó gondolatoktól, de lehetetlen volt, képtelen volt azokat száműzni agyából.

Most is éppen ily gondolatoktól menekülendő, járt fel s alá gyors lépésekkel szobájában, midőn szolgálja belépett s a postán érkezett leveleket s lapokat behozta s az asztalra tette. Az ügyvéd ügyet sem vetett az érkezett postai küldeményekre, de később mégis az asztalhoz lépett, mintha valami mágnus vonzotta volna s szemébe tünt négy postai vevény s ezek mindegyike Budapestről érkezett levelekről szólott. Gyorsan tollat ragadott, aláírta a négy vevényt, izgatottan csöngetett s a belépő szolgálónak átadva a négy aláírt vevényt, utasította, hogy gyorsan menjen a postára s hozza el onnét az ezen vevényekre szóló leveleket, ő maga, a szolga megérkezéig még izgatottabban járt fel s alá, mint eddig szobájában.

Alig telt el negyedóra, a szolga átadta a hozott leveleket.

Az ügyvéd legelőször is a főkapitányirta levelet bontá föl. Ebben értesíti a főkapitány, hogy a kisasszony zokogva ül a Zrinyi-utezai főkapitányi hivatal helyiségében s kéri az ügyvéd urnak további utasítását aziránt, elküldje-e fedezet mellett a kisasszonyt atyjához, vagy pedig az maga fog utánajönni?

— A kisasszony teljesen meg van törve, — zárta be a főkapitány levelét, — és megbánta tettét, atyjától bocsánatot kér. Én magam is megsajnáltam és tekintve, hogy egy érző szív meggondolatlan tette volt csak a kisasszony megszökése, magam is amellettt vagyok, hogy bocsánatot érdemel s legjobb volna a szív szavára hallgatni s nőül adni ahoz, akit szeret, főleg azért is, nehogy a netaláni botrány tovább folytatódjék.

E levelet félretéve, az ezredes levelét bontá föl, leánya levelét nem akarta olvasni, vagy legalább még nem most.

Az ezredes is értesíti a dolog mibenlétéről s kérdést tesz, mi a kívánsága, mert ha a főhadnagy nem kapja meg a szeretett leány kezét, az ezredes kénytelen lesz őt más állomásra áthelyezni, Z... be vissza nem bocsájthatván, minthogy ott bizonyára közbeszéd tárgyává lett már a főhadnagy lényé, a kisasszony elszöktetése; ha azonban az apai szív megtud bocsátani leányának, mint a főhadnagy maga írta levelében, boldoggá lesz, ha a kisasszonynak ártatlan szive mellett, annak kezét is megkaphatja.

— Én részemről biztosítom önt a főkapitánytól vett tisztü becsületszava folytán, hogy a kisasszony épp oly ártatlan szívvél fog visszatérni az apai házhoz, mint aminővel azt elhagyta. Ha az apai szív megengesztelődhetik, örömmel fogom a főhadnagyot Z... be visszaküldeni, hogy szóval is kérje az ön bocsánatát, melylyel én is támogatva e kérelmet, óhajtom, hogy megkapja e derék fiatal ember, aki ezredemnek egyik legképzettebb s katonailag kitünő tisztje.

Letette e levelet is és pár perczig ismét fel s alá járt s gondolkozott. A főkapitány levelének azon so-

rában az igazságot látta, hogy a netaláni további botrány megakadályozva lesz és ő, aki annyira féltékeny volt becsületére, s családja hirnevére sokra kész volt, hogy a botrány nagyobbra ne nőjön, mint aminővé nőtt már most is. Az ezredes levelének pedig azon része hatott rá főleg s bátran kimondhatjuk, hatott rá jótékonyan, hogy leánya *ártatlan*. Ez némileg meg is nyugtatta az öreget s még néhányszor föl s alá menve szobájában, elővette leánya levelét s olvasá:

„Kedves megbántott atyám!

Zokogva írom e sorokat, fájdalmas tudatában annak, hogy hálátlan gyermeke vagyok, de mégis megírom azon reményben, hogy a legjobb apának nemesen dobogó keble és gyermeke boldogságát annyira szíven viselő érzelme, meg fogja találni az utat szavaim részére oda, hova azok intézve vannak: a legjobb atya szívéhez. Beismerem, hogy vétkeztem, de e vétkeket mentse ki végtelen szerelmem, melylyel Kardoss iránt viseltetem, e szerelem, mely nélkül élni képtelen vagyok s melynek reménységét atyám tagadó válasza kettétörte. Nem rohantam az örvénybe, fölemelt fővel állok s esedezem hocsánatát kérve, tegye boldoggá egyetlen leányát atyai áldásával. Esedező, fájdalmas szívű leánya

Elza.“

Nem lopódzott egy könnyesepp sem az apa szemébe e levél olvasására, melynek elmosódott sorai tisztán mutatták, hogy annak írója könnyeivel áztatta azokat; nem lopódzott egy könnyesepp sem szemébe, de tagadhatatlan, hogy lelke megrázkódott, ajkai reszkettek s talán a sértett önérzet vagy talán az apai szív enyhébb megnyilatkozása okozta-e, hogy a már letett levelet újból kezébe vette s másodsor is elolvasta, mintha annak minden betűjét meg akarná tanulni.

(Folytatása következik.)

Csevegés a „Zöld szalon“-ban.

Egy hadnagy elküldötte bakáját, hogy hozzon neki egy koronáért sonkát és egy koronáért bort vacsorára. Ezen célra két darab egy koronást adott át a bakának.

Egy órai türelmetlen várakozás után visszajön a baka üres kezekkel.

— Mért nem hoztad, amit parancsoltam?

— Mert féltem, hogy hibátkövetek el és a hadnagy ur megharagszik, hát inkább visszajöttem még egyszer megkérdezni.

— Mit?

— Nem tetszett megmondani, hogy a kettő közül melyik koronáért hozzak sonkát és melyikért bort?

Most a nyaralás és fürdőzés évadjában — higyjék meg, kedveseim, — nagyon találó ez adoma.

A Gondviseléstől kapott koronákból nem tudjuk, melyiket adjuk ki nyaralásra és melyiket fürdőzésre.

És ha már azon kérdésben, hogy okvetlen ki dobáljuk pénzünk fölöslegét (Egy hang: Hát ilyen is létezik?) határozunk, akkor újra beállunk e hadnagy bakájaként Tamáskodni, hogy magyar fürdőben, vagy külföldi fürdőben költsük-e el pénzünket?

Deák Ferencznek tulajdonítják ezt az adomát. Egy igen gazdag gróf az ötvenesévekben beteg lett. Csúz gyötörte. A magyar orvosokban nem bizván, Lon-

donba utazott orvosi tanácsért. Ott megvizsgálták és kiletét nem tudván, az orvos kijelentette neki, hogy baja ellen van ugyan egyetlenegy fürdő, mely biztos gyógyhatású; de az igen-igen messze van és igen költséges az odautazás.

A nábob mosolyogva kérdé:

— És hol van az a fürdő?

— Magyarországon, Budán.

Különben mi így vagyunk sok mindennel. Megvesszük a külföldi ponyva regény kiadványokat és nem vesszük meg a jó hazai irodalmi termékeket.

De tudjátok, mi az ujság? Oly olesó és oly remek kiállítású regénytár fog megindulni, mely valóságos forradalmat fog okozni a magyar könyvpiaczon.

Örködik felettünk egy „*svábhegyi remete*“, aki az ő széles alapu bölcsességével mindig kifundál valami okos tanácsot az olvasók örömeire és előnyére.

De nem füstölünk, míg a tűz nem ég!

És a kíváncsiságot sem jó izgatni „ebb’ a kutya melegbe.“

Most, aki teheti és nem nyaral, szökik az árnyas helyre. A szegény fővárosiak kirándulnak.

Hiszen a kirándulás a nyár legfőbb öröme. Mert tessék elhinni, hogy óriási öröm a villamos után futni, hogy elérjük, ott állani összepréselve, mint egy hering. azután héthetes asztalteritőn kapni „kisegítő pinczértől“, penészvirágos szalámit, mikor csirkét rendelünk, inni rá behűtetlen sört, hallgatni hozzá folyton tálezázó malaczbandát, azután élvezni a visszavillamosozás présbetett örömeit.

Minden ily kirándulás egy-egy kiábrándulás!

Viszontlátásra! Pá!

Matyi.

KÉPEINKHEZ.

Kirándulások. Két képben mutatjuk be a nyári idény legfőbb örömeit: a kirándulásokat. A nagyurak lóháton, fiakeren teszik kirándulásukat és megérkezve, lakájok rakják elébük a jobbnál-jobb ételeket és italokat. A polgáremlerek gyalogszerrel, az apostolok lován, keresik fel az erdő tisztását és a hátukon czipelt elemózsiából lakmároznak. — Csak rá kell nézni a két kép alakjainak arczaira és nem lesz nehéz kitalálni; hogy melyik csoport a boldogabb.

A halál torkában. A villámias és dörgések között megnyilatkozó zivatar fölkorbácsolta a tenger hullámain. Ez a két halász, aki a szélesendben gyenge sajkán rábízta magát a vízre; most a halál torkában van és a tomboló elemek közepett fohászteljes megadással várják bizonytalan végzetüket.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Vértesi K. Kérünk egy bírálati példányt beküldeni. — „**A legujabb sorsjáték**“ figyelmeztetés nélkül is sorra jött volna. — **Bohus M... a.** Kérjük a pénz és kép rendeltetését világosan megjelölni. — **Görög.** Kész örömmel. Igen szeretjük igazán mély gondolkozásáért. — **Félreértés.** Ha Ön kezdeményezte, nem kellett volna visszaküldeni. A nővel szemben a diszkréciót respektálni kell és még hibáit elnézni is parancsolja a lovagiaság. Irjon neki, hogy tévedés. — **Ifj. Csi-r A-1.** Nincs tehetség nélkül és szívesen bátorítjuk, de ennek tárgya nagyon kiaknázott. — **Cs-o Gizella.** Pataky Margitot készséggel fogadtuk. A gyűjtött előfizetőket köszönjük. — **Müller.** Egyik-másik festéket lát.